

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ-တၢ်သးအိၣ်တၢ်, တၢ်လၢ, ဒီး တၢ်မၤစူၤသးတၢ်
တၢ်တၢ်ထူ- ခရံၣ်အိၣ်လၢနူၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မုၢ်လၢအတၢ်လၢကပီၤထဲတမံၤဇၢ်လီၤ.

၁. မ့ၢ်န့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢခရံၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်တခါခါစ့ၢ်ကိးဇၢ်?

- စီၤအ့ၢ်ပၤဖြါန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢအစးထီၣ်ကလီးစဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အဝဲမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်ဖဲန့ၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲ လဲၤတၢ် အမံးလၢ ၁,၀၀၀ ဆူကီၢ်ရီၤမ့ၢ်ဒ်သိးအကတဲဘၣ်စီၤပီလူးလၢ သရၣ်လၢအဘျီၣ်အိၣ်ဝဲလၢ ကလီး(စဲ)အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤလီၤ(၁:၇-၈; ၂:၁၆-၂၇).
- စီၤပီလူး, စီၤတူၤယံၤကူး ဒီး စီၤအ့ၢ်ပၤဖြါ သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်အကုၢ်, ပုၤမၤသးကိးတၢ်(ကုၢ်, လၢဟ့ၣ်လုးအကျိၣ်န့ၣ် *doulos*) (၁:၇; ၄:၇, ၁၂; ၃:၁၇-၄:၁; ရီ. ၁:၁).
- လၢအမ့ၢ်ပုၤလၢနူၤကျိၣ်တဂၤဂၤ- အဝဲမ့ၢ်တဲဘၣ်ဃးလၢပုၤလၢအအိၣ်အဆိးလၢ ကလီးစ့ၢ်ဘၣ်ဆၣ်, တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တဲဘၣ်ဃးလၢ အတၢ်အုၣ်က့ၤဒိၣ်က့ၤ(၂:၁၉; ၃:၁၁; ၁ ကရံၣ်. ၁၂:၆).
- စီၤအ့ၢ်ပၤဖြါမ့ၢ်အိၣ်ယံၤလၢ ကလီးစ့ၢ်ဘၣ်ဆၣ်, အဝဲအံးက့ၤကွၢ်က့ၤဒီးမၤတၢ်သးခုကစီၣ်ဆူ ကလီးစဲအဂီၢ်ပဲၤဒီး တၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ်န့ၣ်လီၤ ဒီးအဝဲမၤတၢ်သးခုကစီၣ်ဆူ Lycus Valley (ကလီးစ့, လီၤဒီးကံ, ဟံၣ်ရီၤပလိး-- ၁၃). အဝဲမၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလံာ်တဘျီယုၢ်ယီၤ (လၢဟ့ၣ်လုးအကျိၣ်န့ၣ် agonizomai) လၢနဂီၢ်လၢတၢ်ထုကဖၣ်အပူၤ (၁၂), တုၤလၢအပဲၤဒီး တၢ်သ့ၣ်ကိၢ်အူသးကိၢ်အူ(၄:၂; လူၤကၢ် ၁၈:၁; ၂၂:၄၄).
- အဝဲဘၢထုကဖၣ်ဒ်သိးနကဆၢထၢၣ်လၢလၢပဲၤပဲၤဒီးလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်လၢတၢ်ခဲလၢအပူၤဒ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်သး(၁၂; ၁:၉-၁၀, ၂၈-၂၉; ၂:၆-၇; ၃:၁-၄, ၁၇, ၂၃).

၂. မ့ၢ်နမၤကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်မၤဒီး နတၢ်လၢလီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်ဇၢ်?

- စီၤလူၤကၢ် န့ၣ်မ့ၢ် ပုၤတခီၣ်ဘီမုၢ်ဖိ(ပုၤဟ့ၣ်လုးဖိ) လၢအစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်(၄:၁၁)လၢအလဲၤတၢ်ဒီးစီၤပီလူး ဒ်အမ့ၢ် ကသံၣ်သရၣ်လၢအမၤတၢ်သးခုကစီၣ်တဂၤ- စီၤပီလူးအကသံၣ်သရၣ်လီၤဆီ ဒီး အတံၤသတိးလၢအအဲၣ်အီၤတဂၤ (၁၄; မၤတၢ် ၁၆:၆-၁၀; ကလၢ. ၄:၁၃-၁၄).
- ပုၤအါဂၤဘၣ်ဆၣ် ပုၤလၢအကုၢ်သ့ကုၢ်ဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်, ပုၤလၢအတူၢ်ဒိၣ်ကီၤဒိၣ်, မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤလၢအဂံၢ်ဆူၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤအိၣ်စ့ၢ်ဂၤလီၤ(၁ ကရံၣ်. ၁:၂၆), ဘၣ်ဆၣ် အိၣ်စ့ၢ်ဂၤလီၤ- စီၤလူၤကၢ် မ့ၢ်ပုၤသ့လံာ်သ့လဲၢ်, မ့ၢ်ပုၤသ့ပုၤဘၣ်ဒ်စီၤပီလူးအသိးလီၤ.
- စီၤလူၤကၢ်ဟ့ၣ်ဝဲအတၢ်ဟ့ၣ်အတၢ်လၢလီၤဆီဆီဆူကစၢ်(ယုၢ်ရှုး)အအိၣ်, အိၣ်မူဘၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်မူလၢ အလၢလၢပဲၤပဲၤ(ကျိၣ်စ့) တၢ်ဘၣ်ယိၣ်တအိၣ်ဘၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤဘၣ်, အဝဲလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လီၤ. **Jim Elliot** (d. 1956): “ပုၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်လၢအဟံၣ်ဃာ်ဝဲတန့ၢ်ဘၣ်, ဒီးပၤဃာ်(ဟံၣ်ဃာ်တၢ်လၢအလီၢ်မၤတသ့ဘၣ်တဂၤန့ၣ် တမ့ၢ်ပုၤအပျီၣ်ဘၣ်.”
- စီၤလူၤကၢ် လဲၤသးကိးဒီးစီၤပီလူးလၢအတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်လဲၤခံၣ်တဘျီ, ဒီးမၤစၢၤဝဲ စီၤပီလူးအတၢ်တုၤလၢစီၤပီလူးအတၢ်အိၣ်မူကတၢ်တစု(မၤတၢ် ၂၁:၁; ၂၇:၂; ၂ တံၤ. ၄:၁၁); ဒီးစီၤလူၤကၢ်ကွဲးဝဲ လံာ်မၤတၢ်ဒီး လံာ်တၢ်သးခုကစီၣ် လူၤကၢ်န့ၣ်လီၤ.

၃. မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်မၤတၢ်လၢတၢ်သးစူၤတုၤအကတၢ်န့ၣ်ဇၢ်?

- J. B. Lightfoot: “စီၤဒုမၤ န့ၣ် တၢ်တဟံၣ်ဖျါထီၣ်အမံၤအါဘၣ် ဒီးတၢ်တကွဲးဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးအဂ့ၢ်အကျိၣ်အလုၢ်လၢသကဲးပဝးစ့ၢ်ကိးဘၣ်.”(၁၄). ဘၣ်မနုၤအယိလဲၣ်? မ့ၢ် စီၤဒုမၤ န့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး စီၤပီလူးဖဲအဘၣ်လီၤလၢယိၣ်အပူၤခံၣ်တဘျီလၢန့ၣ်ဘၣ်ဇၢ်?
- စီၤဒုမၤ အတၢ်အိၣ်မူဆူညါန့ၣ် လီၤသးအုၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. တချုးဖဲစီၤပီလူး ဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤ ဒ်မၤထူရၤအသိးဘၣ်န့ၣ်, အဝဲကွဲးဝဲ စီၤဒုမၤ ဟံၣ်တုၢ်ကွံာ်ယၤ, မ့ၢ်လၢအအဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အပူၤတဖၣ်, ဒီး ဟံၣ်တုၢ်ကွံာ် Thessalonica (၂ တံၤ. ၄:၁၀).
- တၢ်ဆူၣ်မဲဒ်လံာ်န့ၣ် လိာ်ဘၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်သိးအကဒိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. (လူၤ. ၈:၁၄; ၁ ယိၤ. ၂:၁၉; မးသဲ ၂၄:၁၃).